

“Ik ben een jonge schilder
in een oude muzikant”

Zingen en musiceren doet Herman Van Veen al een leven lang, maar met schilderen begon hij pas na de dood van zijn ouders.

Na de dood van zijn vader kreeg Herman Van Veen een koffertje in zijn bezit met diens persoonlijke spullen. Vader Van Veen werkte als graficus bij Het Parool, maar stiekem had hij er altijd van gedroomd schilder te worden. Bij het uitpakken van de spullen keek Van Veen naar zijn eigen handen en merkte dat hij dezelfde handen had als zijn vader. “Stel dat jullie nu de handen van mijn vader

waren, wat zouden jullie dan gaan doen?”, vroeg hij zich af. Niet veel later besloot hij te gaan schilderen en zo de ambitie van zijn vader waar te maken. Hij sprong in zijn wagen en laadde z’n koffer vol met kwasten, tubes acrylverf, messen, borstels en ging aan de slag.

Abstract & monochroom

Herman van Veen maakt overwegend abstracte en monochrome werken met slechts af en toe een figuratief accent. De overheersende kleuren zijn rood, grijs, blauw en zwart.

*Welkom
op het pad
van de stilte*

Het woord pad

*heeft twee betekenissen,
de pad,
die niet een kikker is
en het pad,
het smalle
waarover je kunt gaan.*

*Het verschil zit
in het lidwoord.*

*Het bamboepad
dat wij hier in deze kerk
hebben opgehangen
beoogt een pad te zijn
naar stilte.
Niet de stilte
na een storm
of de stilte
ervoor
maar een voorzichtig pad,
een breekbaar
waarover u zich
in alle rust kunt begeven.
En ritselt het
of raken stengels elkaar
aan?
Dan ging u te snel,
niet stilletjes genoeg,
het is misschien een
oefening
in kalmte.*

Herman van Veen

Vooral licht, of het ontbreken ervan, speelt bij hem een grote rol.

"Het licht helpt mij fenomenaal. Doordat het licht verandert, verander ik met het licht mee. Het licht geeft vaak aan waar de lijn is."

Een spel van licht en kleur, zo kun je zijn werk nog het best omschrijven. In elk schilderij speelt hij met de schakeringen van telkens een andere kleur. Bijna in elk schilderij zit een lichtere vlek die op de een of andere

Zware inspanning

Schilderen blijkt voor hem een zwaar fysiek proces: "Ik werk hard met heel mijn lijf. Ik zweet ook. Het is een heuse inspanning. Vaak krijg ik 's avonds laat een inval en ren ik naar mijn atelier om te werken. Soms ben ik uren aan een stuk bezig. Vaak ook met een heleboel schilderijen tegelijk."

Alles begint met taal

Bijna alles wat Van Veen schildert begint met taal: "Bij

kan me niet voorstellen dat ik dat niet meer zou doen. Ik schilder nu zestien jaar en het is een deel van mijn leven geworden."

"Ik kan geen kip tekenen, ik kan geen koe schilderen.

Dat interesseert me ook niet. Waarom niet?

Omdat die koe en die kip er al zijn.

Ik ben vooral geïnteresseerd in beweging, in energie.

Maar als ik iets zie wat ik niet kan begrijpen, wat me raakt, dan kan ik er wel uren naar kijken."

manier in aanraking komt met de donkerdere massa van dezelfde kleur.

Schilderen doet Van Veen zonder vooropgesteld plan, vaak in een roes. Het is steeds opnieuw een avontuur waarbij hij niet weet waar hij met het doek naartoe gaat. Het enige wat hij wel weet, is "dat er een beeld is, een gevoel. Maar omdat je ogen het niet leveren, ga je het maken."

taal heb ik beelden. Als ik iets lees, zie ik een beeld. En het is dat beeld dat ik probeer te strikken, te vangen op doek." Zo raakte hij onder meer geïnspireerd door het gedicht '1000 soldaten' van de West-Vlaamse dichter-beeldhouwer Willem Vermandere. Hij vertaalde het in een aantal sobere werken.

Een ander voorbeeld is 'Etude F', vijftien schilderijen die geïnspireerd zijn op evenveel regels van een gedicht van Maria Vasalis (1909-1998) en die hij opgedragen heeft aan zijn vaste gitariste Edith Leerkes.

Schilderijen vinden muren

Nu hij schildert, zou hij het niet meer kunnen missen: "Als ik niet meer zing of schilder dan ben ik er niet meer. Zo wezenlijk is het. Ik

Dat het publiek zijn schilderijen weet te waarderen en er naar wil komen kijken, daar geniet Van Veen enorm van. Ze laten verdwijnen in zijn atelier, wil hij niet. De schilderijen moeten ergens hangen. Ze moeten ergens hun plek vinden. "Dat vind ik fantastisch. Als ik in Wenen ben voel ik een glimlach opkomen. Niet zozeer omdat ik dan speel in het Konzerthaus waar duizenden mensen naartoe komen, maar wel omdat ik passeer langs de Stephansdom. Naast die krankzinnig grote schilders hangt daar ook een doek van een zekere Van Veen uit Nederland. Dat weten, is zo mooi. Een heel vredig gevoel."

Tekst ©Cobra Foto's ©ANNA3 vzw

In dit huis

Nee, ik kwam niet vaak in kerken, mijn vader was er als socialist wars van, ook mijn moeder begreep weinig van de gelovige mens.

Soms mocht ik mee naar de synagoge met de broer van mijn moeder, ome Frans, hij was een zakenman, zat zaterdags in de synagoge en zondags in de kerk.

In een katholieke kerk kwam ik voor het eerst tijdens een schoolreisje, de Sint-Jans-kathedraal in Den Bosch. Daar zag ik het oog van God dat alles zag. Ik vond dat een afschuwelijk idee, iemand die alles ziet, ook het remspoor in je onderbroek.

In mijn vroege puberteit werd ik, nog zonder baard in de

keel, soms uitgeleend aan een pater die me leerde vroom te zingen.

Tijdens mijn studie aan het conservatorium kwam ik als muzikant wat vaker in kerken om viool te spelen of te zingen, voor met Pasen om de Mattheus te harken.

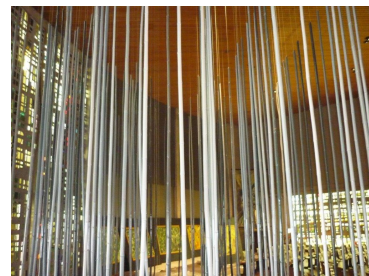
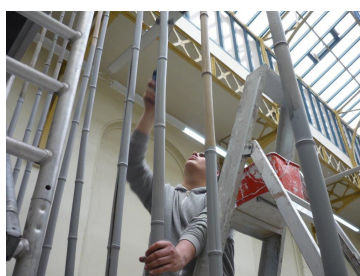
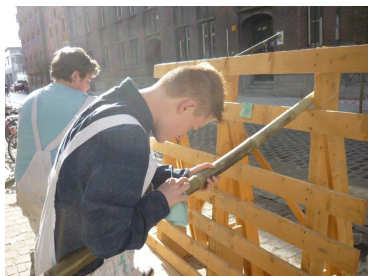
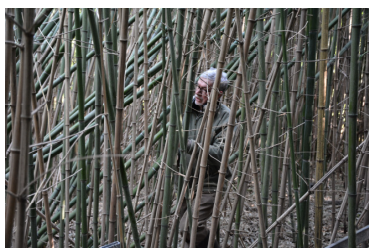
Met het volwassen worden kwam en kom ik vaker in, bij voorkeur, oude kerken om de koelte, de stilte, de kunst, de beelden, de graven, de stenen, om wat er leeft aan herinneringen, gedachten, de gedeelde hoop, vertrouwen, verdriet, vreugde, troost, het licht dat door hoge vensters binnenvalt.

De kerk als pleisterplaats in een almaar hectischer en chaotischer wereld.

En nu als oudere mens om er lichtvangers te exposeren, schilderijen, die in elke ogenblik voor wie het ziet iets anders vertellen, want wat u ook ziet wordt mee bepaald door het onvoorwaardelijke licht dat zich elke dag weer anders door vensters dringt, zich geen minuut, geen uur, geen dag ooit herhaalt. Als dat geen wonder is.

Herman van Veen

Vorbereiding van de tentoonstelling

De leraars en leerlingen van het Technicum Noord-Antwerpen in de Londenstraat hielpen ANNA3 met een enthousiaste ploeg bij de realisatie van het bamboebos en de gekleurde stoelen. Het professioneel schilderen van het gouden biesje op de grote drieluiken was de spreekwoordelijke kers op de taart.

Veertig zinnen tijd

*Er wordt gebeld,
december staat voor de deur
dat is vroeg.*

*"Heb je hem gevraagd
binnen te komen?"*

*"Dat vindt hij te warm."
September stond op
en liep naar de voordeur.*

*"Sorry dat ik je stoor,
maar ik heb slecht nieuws,
mei is ziek,
ernstig ziek,
we maken ons grote zorgen."*

*"Weet april er al van?"
"Nee, we hebben het haar
nog niet durven vertellen."
"Wat is er gebeurd?"
"Tja."*

*"We zagen het aankomen,
ze werd almaar somberder,
depressie na depressie,
augustus zei nog:
"ze heeft geen depressie,
de depressie heeft haar."*

*"We dachten dat het zo'n
vaart niet zou lopen,
ze heeft zichzelf
van de kalender gescheurd."*

*Decembers stem stokte.
"We moeten jullie vragen
haar te helpen,
ze heeft licht nodig,
veel, veel licht,
en warmte."*

*"Bel je haar?"
"Beter nog, ik ga naar haar
toe."
"God, wie heeft dat ooit
gedacht,
mei, zij was ooit de sterkste
van ons allemaal,
wat zouden we zonder haar?"
"Heb je november al
gesproken?"
"Ja, hij keek er niet van op,
hij vond haar sombere buien
herkenbaar."*

Herman van Veen

Waarom 40 ?

Het getal veertig is in de Bijbel een telkens terugkerend getal.

In de joodse, christelijke en islamitische traditie heeft veertig een speciale betekenis. In de Bijbel komt het getal veertig veelvuldig voor.

Veertig heeft betrekking op voorbereiding en verwachting. Maar ook op vasten en boetedoening, of zuivering.

Vanuit dit weten schreef ik het verhaaltje 'de veertig zinnen tijd' dat u hiernaast kan lezen.

Herman van Veen

Colofon

Deze tentoonstelling in de Sint-Anna-ten-Drieënkerk te Antwerpen-Linkeroever is een realisatie van ANNA3 vzw in samenwerking met Zangbeheer bv en Ingrid Verbraeken.

De realisatie was slechts mogelijk door de medewerking van de Antwerpse lagere scholen De Apenstaartjes, Sint-Aloysius, School aan de Stroom, De Dobbelsesteen, De Zevensprong, Sint-Anna-Goethe, De Spiegel, Bib Elschot en het Rode Kruis Opvangcentrum Linkeroever en door de steun van:

De drieluiken

oranje rood
wijd blauw
groot groen
en zonnig geel

Heb geprobeerd
op linnen, in dit huis van de
verbeelding, mijn zicht op
ziel, geest en lichaam
te schilderen.

Het lichaam zie ik
als mijn pakbare deel,
de fysiologie,
de zak voor mijn botten,
ingewanden en zintuigen.

De ziel zie ik
als mijn antimaterie,
de niet-materiële,
spirituele component,
dat wat je niet ziet
maar ook bent.

Mijn geest
als bemiddelaar,
mijn derde persoon,
de postbode van mijn
fantasie die pendelt tussen
ziel en lichaam.
Zonder lijf geen ziel,
zonder geest geen lijf,
geen ziel.

Een drie-eenheid.

Niets anders dan
een versmelting van de
elementen aarde, water,
lucht, vuur,
het niet materiële,
het wezen van het geheel
en dat wat het bij elkaar
houdt, de kwintessens.

Gebruikte voor de aarde
en het water zwart, bruin,
blauw, grijs en wat dat
mengt.
Voor de lucht en het vuur
wit, rood en geel en hoe dat
versmelt.

Voor de kwintessens
het eerlijke goud.

Herman van Veen